

قرارداد زعفرانی ایران و قطر

علیرضا پیمان پاک، معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت ضمن تأیید صحت بزرگ‌ترین قرارداد تجاری زعفران جهان میان قطر و ایران گفت: این قرارداد منعقد شده و مادر سازمان توسعه تجارت ایران وظیفه داریم که توسعه بازارهای صادراتی و غیر نفتی را مدنظر قرار دهیم.

صادرات پرتقال به چین

سیدجواد ساداتی‌نژاد، وزیر جهاد کشاورزی گفت: سال گذشته در ۹ ماهه نخست سال حدود ۱۳۵ هزار تن پرتقال از کشور صادر شد که این عدد امسال در مدت مشابه به ۱۵۰ هزار تن رسیده است. در ادامه با چنین توافقی هایی شده که بازار بالای یک میلیاردی است تا مازاد محصولات کشاورزی صادر شود.

حمایت از طرح مالیات بر سفته‌بازی

مهرداد بذریاش، وزیر راه و شهرسازی در رابطه با طرح مالیات بر سفته‌بازی و سوداگری (مالیات بر عایدی سرمایه) گفت: از کلیات این طرح حمایت می‌کنیم. با توجه به این‌که طرح مالیات بر سفته‌بازی و سوداگری در مقام اجرا ممکن است، نقطه‌نظراتی در جزئیات طرح داریم.

مکت

افزایش تقاضا، محرک تورم

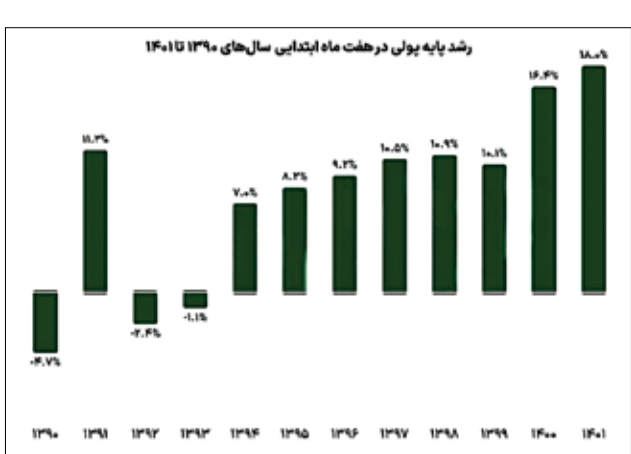
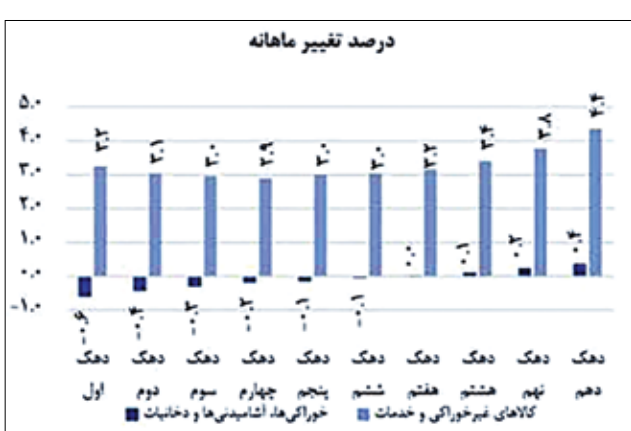
با اجرای سیاست حذف ارز ترجیحی میزان تقاضا برای خرید کالاهای بادوام کاهش یافت و سهم گروه خوراکی افزایش پیدا کرد، این کاهش تقاضا باعث کاهش ۱۶درصدی تورم نقطه‌ای در کالاهای اساسی شد. با افزایش انتظارات تورمی خصوصاً در کالاهای وارداتی، تقاضا در این گروه کالایی در ماه‌های آینده با افزایش مواجه خواهد شد که خود به‌عنوان محرک رشد بیشتر قیمت‌ها به نسبت تغییرات نرخ ارز خواهد بود. باید اذعان کرد با وجودی که تورم تولید کننده در انتهای تابستان در هر سه شاخص تورم فصلی تورم نقطه‌ای و تورم سالانه با کاهش مواجه بود و کمترین رقم را با تورم فصلی ۷/۱ درصد در طول چهار سال گذشته ثبت کرد که اثر آن در کاهش تورم ماهانه به محدوده ۲درصد نمایان است اما رشد نرخ ارز در فصل پاییز هزینه اسمی تولید و انتظارات بازدهی را افزایش خواهد داد و این شاخص به‌عنوان یک پیشران اصلی برای رشد تورم مصرف کننده در هفته‌های آینده عمل خواهد کرد.

کسری بودجه دولت

براساس گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس از وضعیت مالی دولت و کسری بودجه موجود در چهارماهه ابتدایی سال ۱۴۰۱ دولت با کسری ۲۶درصدی در تأمین منابع مالی مواجه بود که عمده آن مربوط به عدم تحقق ۶۰درصدی درآمدهای حاصل از صادرات نفت است. هرچند گزارش‌های مربوط به ماه‌های بعدی منتشر نشده است اما کاهش تخصیص بندهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و اشتغال‌زایی نشان می‌دهد کسری بودجه دولت در ماه‌های بعد هم تداوم داشته است.

عوامل مؤثر بر انتظارات تورمی

با طولانی شدن روند مذاکرات برجام و کم‌شدن احتمال احیای آن در کوتاه مدت، انتظارات تورمی درخصوص قیمت‌ازتشکیل شده است. باید اذعان کرد هرگونه تغییر در چشم انداز تحریم‌ها به سرعت خود را در بازار ارز و انتظارات بازدهی سرمایه در ایران نشان می‌دهد.

گزارش

«جام جم» بررسی کرد

چالش هندی برای برنج ایرانی

بهبانه هندی‌ها برای بازار

سایت تحلیلی open access government داده که هندی‌ها کاهش تقریباً ۶ میلیون تنی تولید از سال ۲۰۲۱ تا ۲۰۲۲ را دلیلی برای تحت فشار گذاشتن کشورهای دیگر قرار داده‌اند؛ در شرایطی که هند در سال‌های اخیر «به طور مداوم و قابل توجهی»

پیش از حد تولید داشته است. بررسی‌های این سایت نشان می‌دهد که هندی‌ها در سال‌زاعی ۲۰۲۱-۲۰۲۱، ۲۰ میلیون تن برنج صادر کرده‌اند؛ در حالی که در فصول گذشته ۱۰ میلیون تن صادرات داشته‌اند.

در نتیجه با این‌که هندی‌ها بر دامنه‌گسترده خشکسالی در کشور خود مصر بودند نتوانسته‌اند که صادرات‌شان را با استفاده از بارانه‌های دولتی افزایش دهند؛ البته گزارش‌های دیگر میزان صادرات هند در فصل زراعی ۲۰۲۲-۲۰۲۱ را ۲۱ میلیون تن هم اعلام کرده‌اند. open access government گزارش داده که دولت هند برای سرکوب قیمت برنج هندی و از دور خارج‌کردن سایر کشورهای صادرکننده، ۳۱ میلیارد دلار بارانه کود به کشاورزان خود پرداخت کرده است. به هر روی ایران به منظور مقابله با سیاست ارزان‌سازی تولید در هند و حذف رقبا به مضاف هند رفته است. در این راه، وزارت جهاد کشاورزی از واردکنندگان خواسته که

روح‌ا... فیاضی گروه اقتصاد

تورم را نسبت به شرایط واقعی کشور بیشتر کرده و دولت برای مقابله با این وضعیت علاوه بر ارتقای سیاست‌گذاری نیازمند کاهش تنش در فضای کسب و کار و سپهر اقتصادی کشور است.

چهار

تورم سالانه کشور در حالی در مسیر رکوردزنی است‌که برخی سنجه‌های اقتصادی مانندتورم نقطه‌ای و ماهانه وضعیت مناسبی را دارد بنا به آمارهای اعلامی تورم سالانه به دلیل جهش تورمی خرداد و تیرماه با رشد یک‌واحد درصدی به ۴۵ درصد رسید که بالاترین رقم از مهر سال گذشته است. برای بررسی این موضوع بهتر است تورم ماه‌های اخیر را بررسی کنیم، مرکز آمار ایران گزارش شاخص قیمت مصرف‌کننده در آذرماه را منتشر کرد که بر اساس آن نرخ تورم نقطه‌ای بعد از یک روند کاهشی از مردادماه با افزایش ۴/۴ واحد درصدی به ۸/۵ درصد رسید و نرخ تورم ماهانه به عنوان مهم‌ترین شاخص در نمایش تأثیرات کوتاه مدت سیاست‌های پولی و مالی دولت با رسیدن به ۱/۹ درصد کمترین رکورد را در سال جاری ثبت کرد که تا اوم این نرخ در محدوده ۲درصد که برابر با متوسط تورم ماهانه در نیمه دوم سال گذشته است، نشان می‌دهد اقتصاد کشور از شوک قیمتی ناشی از حذف ارز ترجیحی عبور کرده و به هسته سخت تورمی «سیاست‌های بلندمدت پولی و مالی» رسیده است.

عمده تورم در ابتدای سال با حذف ارز ترجیحی برای کالاهای اساسی ثبت شد اما در یک روند پیوسته سرعت تورم کاهشی شد، به طوری که تورم نقطه‌ای کالاهای خوراکی که تحت تأثیر حذف ارز ۴۰۰تومانی در ابتدای تابستان به ۸۶درصد رسیده بود در یک روند پیوسته کاهشی به ۶۵/۲درصد رسید که هرچند همچنان تورم بسیار بالایی محسوب می‌شود اما ثبت تورم صفر در گروه کالایی خوراکی در آذرماه به‌عنوان کمترین رقم از آبان ۹۸ نشان می‌دهد که در صورت تداوم روند این تورم در ریزر سطح تورم عمومی کشور

تورم خوراکی در بهار سال آینده به محدوده تورم عمومی کاهشی پیدا خواهد کرد. قیمت گوشت قرمز و ماکیان کمترین تورم ماهانه را تجربه کرده بود که شاخص قیمت آن رشد منفی ۲/۹درصدی نسبت به آبان داشته؛ میوه و خشکبار هم تورم ماهانه منفی داشته و این دو رشد منفی باعث شده در مجموع بخش خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها با تورم ماهانه منفی ۰/۱ درصد روبه رو شود. هر چند تورم نقطه‌ای سالانه این گروه ۶۶درصد است. مسکن به‌دلیل سهم ۳۱درصدی در سبد کالایی بیشترین تأثیر

پیمان عابدی گروه اقتصاد

کسری ۳۰۰ هزار تن برنج در بازار در شرایط ممنوعیت ترخیص برنج از گمرک؛ اینها خبرهایی است که در فواصل زمانی کوتاه منتشر شدند. ممنوعیت واردات برنج از

سوی وزارت جهاد کشاورزی و ظاهراً بر مبادلات تجاری با هند وضع شده است، اما واردکنندگان می‌گویند ثبت سفارش برای

واردات هر نوع برنج خارجی متوقف شده است. به‌طور کلی، برنج هندی پادشاه بازارهای جهانی محسوب می‌شود. بر اساس گزارش سایت خبری شبکه تلویزیونی CNBC، هند ۴۰درصد محموله جهانی صادرات برنج را به خود اختصاص داده است؛ محموله‌هایی که به بیش از ۱۵۰ کشور جهان ارسال می‌شود. وزارت جهاد کشاورزی به‌طور رسمی دلیل ممنوعیت واردات از هند را اعلام کرده، اما واردکنندگان می‌گویند این تصمیم به دنبال عدم‌پذیرش محموله‌های ایرانی از سوی هند گرفته شده است؛ تصمیمی که تراز تجاری ایران و هند را تحت تأثیر قرار داده بود. به بیان دیگر ایران به منظور تعادل بخشیدن به تجارت خود با هند و افزایش صادرات به این کشور، خواسته به نوعی هند را در محدودیت قرار دهد تا رفتار این کشور را تنظیم کند. این در شرایطی است که هند‌ها با بارانه عظیمی که دولت بر روی تولید برنج این کشور قرار می‌دهد، خیلی ارزان‌تر به رقابت تجاری با کشورهای دیگر می‌پردازند؛ موضوعی که موجب نگرانی کشورهای تولیدکننده برنج شده است. طبق گزارش رسانه‌های انگلیسی‌زبان، هندی‌ها چند ماه پیش به بهانه خشکسالی، صادرات برنج خود را به کشورهای دیگر منع کردند. این تصمیم به ویژه بر ایران که ۳۴ درصد محموله‌های برنج هند را با وجود تحریم‌های آمریکا وارد می‌کرد، تأثیر گذاشت.

چهره

اقتصاد

E C O N O M Y

پنجشنبه ۱۵ دی ۱۴۰۱ ■ شماره ۶۳۹۹

یادداشت

مسیر توسعه ایران

رضا موسانی گروه شانس اقتصاد

عمده کشورهای درحال توسعه در دو دهه اخیر با تمرکز بر چند رشته صنعتی خاص موفق شدند تا وزن دانش و فناوری را در اقتصاد خود افزایش داده و با سرعت بیشتری به سمت توسعه حرکت کنند.

در سال تولید، دانش بنیان و اشتغال آفرین، لزوم توجه به دانش بنیان‌ها بیش از پیش احساس می‌شود. شرکت‌های دانش بنیان، کسب‌وکارهایی است که قادر است با تجاری‌سازی فناوری خود، نقش مهمی در توسعه کشور و افزایش درآمدهای آن داشته باشد.

جنبه دیگر توسعه، توجه به تولید صادراتی است که در دهه‌های اخیر موجب شتاب توسعه در کشورهای جنوب شرق آسیا شد، بنابراین تولید صادرات محور موضوعی بااهمیت در سیاستگذاری کشورهای پیشرفته محسوب می‌شود. در ایران، دو صنعت نانو فناوری و زیست فناوری جزو مزیت‌های کشور در حوزه دانش بنیان به حساب می‌آید. از سوی دیگر، توسعه بازارها و رقابت‌پذیر شدن هر صنعت تابع وجود زیرساخت‌های لازم برای ورود آن صنعت به بازارهای جهانی است. نکته مهم در این میان، لزوم طراحی سیاست‌های منسجم صنعتی با محوریت توسعه صادرات است. اغلب مفسران و تحلیلگران، انسجام سیاسی را سیستمی برای دستیابی به هماهنگی سیاستی بهتر میان عامل‌های مختلف با توالیع هدف متفاوت می‌دانند. در ایران با آن‌که معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری قدم‌های موثری در حوزه توسعه صادرات محصولات دانش بنیان برداشته اما لزوم پیاده‌سازی سیاست‌های منسجم صنعتی همچنان احساس می‌شود.

در سطح حاکمیت، این سیاست‌های منسجم باید بر محوریت مدیریت نوسانات بازار ارز و گسترش روابط مالی منطق بر استandarهای بین‌المللی باشد. در سطح دولت نیز انسجام نهادهای سیاستگذار و مجری لازم است.

انسجام سیاسی برای هدایت اعتبارات، ارتقای زیرساخت‌های تجاری و گسترش منابع و کاهش هزینه‌های مالی صادرات در کنار فعال تر شدن دیپلماسی تجاری از جمله اقداماتی است که در سطح دولت باید در دست اقدام قرار گیرد. در سطح بنگاه نیز سه عامل اساسی نقش دارد که عبارت از توانمندی‌های تولیدی، توانمندی‌های سازمانی و توانمندی‌های صادراتی که شرکت‌ها را برای ورود به بازارهای جهانی مهیا می‌سازد.

بدون تیتیر

■ مسلم رحمانی، مدیرگازرسانی کشور، وضعیت مصرف‌گاز را تشریح کرد. به گفته وی در هشت استان کشور ازجمله تهران، خراسان‌رضوی، گیلان، مازندران، خراسان‌شمالی، اصفهان و قم مصرف‌گاز بالااست. میزان مصرف این استان‌ها در مناطق شمالی کشور اثرگذار است.

■ ۱۱ نماینده مجلس در نامه‌ای به شورای رقابت اعلام کردند: شیوه کنونی عرضه خودرو در بورس کالا به دلایل متعدد، غیرقانونی و ضدرقابتی است از جمله این‌که هیچ‌قاعده و ضابطه‌ای درخصوص دستورالعمل تعیین قیمت در این شیوه لحاظ نشده و لذا شاهد سفته بازی هستیم. گفتنی است در مجموع ۱۷ هزار و ۷۶۶ دستگاه خودرو در بورس کالای ایران فروخته شد. بیشترین خریداران خودرو از استان تهران با ۲۶ درصد (معادل خرید ۶۲۰دستگاه) بوده‌اند. اصفهان با ۸ درصد (۱۵۵۶ دستگاه) و خراسان رضوی با ۸ درصد (۱۳۶۷ دستگاه) رتبه‌های بعدی را به خوداختصاص دادند.

■ براساس نرخنامه جدید سازمان میادین میوه و تره‌بار شهرداری تهران، بازه قیمتی محصولات منجمد عرضه‌شده بین ۱۳۰ تا ۱۵۵ هزار تومان و ران گوسفندی و گوساله‌گران‌ترین محصولات عرضه‌شده هستند. در ماه‌های اخیر به دنبال افزایش میزان خروج دام‌زنده از کشور، قیمت‌گوشت روبه‌افزایش گذاشت.

■ سیدعلیرضا مکیبری، مدیرکل دفتر توسعه اجتماعی و فرهنگی شهرهای جدید گفت: در شهر پرنه ساخت ۲۲۰۰ واحد مسکونی یک و دو طبقه به صورت مشارکتی، حیاط‌دار و سه و چهار طبقه آغاز شده است.

در شهرهایی که با کمبود زمین مواجه هستیم به طور قطع، ساخت مسکن به صورت محدود در تراکم ارتفاع انجام می‌شود تا تقاضای شهر جدید و مردم مدیریت شود. سیدرضانورانی، رئیس اتحادیه ملی محصولات کشاورزی، گفت: در سال زراعی ۱۴۰۰-۱۳۹۹، ۳ میلیون و ۴۰۰هزار و ۷۴۰ تن پیاز با سطح زیر کشت ۶۷ هزار و ۸۲۴ هکتار تولید شده که این رقم در سال ۱۴۰۱-۱۴۰۰ به سه میلیون و ۹۸۲۴ تن با سطح زیر کشت ۶۱ هزار و هفت هکتار رسیده است.

■ شرکت‌های خودروسازی هیوندای موتور و کیاموتورز انتظار دارند فروش خودرو در سال ۲۰۲۲ نزدیک به ۱۰ درصد افزایش یابد.

■ تورم سالانه ترکیه در ماه دسامبر ۲۰۲۲ به ۶۴/۲۷ درصد کاهش یافت. علیرضا الماس‌وندی، معاون تلیفقی و امور تنظیم‌گری شرکت مدیریت منابع آب ایران گفت: برداشت آب‌های ژرف اکنون در مرحله تحقیق و مطالعه قرار دارد. ممکن است در برخی مناطق به صورت شرب بتوانیم از این آب برداشت کنیم و در برخی مناطق نیز امکان برداشت وجود نداشته‌باشد؛ یعنی ظرفیت کافی در آن منطقه خاص نباشد. لذا در شرایط فعلی نمی‌توان به‌طور صددرصد روی آن حساب کرد.